

Вяра

Допълнение към статията "Как да си спасим душата"

Стъпало 2

За безпристрастието, т. е. отстраняване на грижите и скръбта за света.

Който истински е възлюбил Господа, който истински желае и търси бъдещото Царство, който истински скърби за своите грехове, който истински помни за съда и вечните мъки, който истински се страхува как ще напусне тоя живот, той не ще възлюби нищо временно, не ще се суети и грижи ни за имущество и придобивки, ни за слава в този свят, ни за родители, ни за приятели, ни за братя, с една дума — за нищо земно, но като остави всичко светско и всяка грижа за него, а преди всичко като възненавиди и плътта си, лишил се от всичко, без грижи и леност ще последва Христа, непрестанно гледайки към небето и от там очаквайки помощ, по думите на светията, който казва:

„Към Тебе се привързва душата ми“ (Пс. 62:9), и по думите на друг приснопаметен: „Не се затрудних, като Те последвах и не пожелах човешко спокойствие, Господи“ (Иерм. 17:16). Голям срам е за нас, които сме оставили всичко гореказано, след призива, с който Господ, а не човек, ни е призовал, да се грижим още за неща, които не могат да ни ползват във време на голямото изпитание — раздялата на душата от тялото. Както Господ казва, това означава да се обръщаме назад и да изоставяме своя стремеж към Царството небесно (Лук. 9:62). **Като знае нашата неустойчивост в началото на подвига и че ние, живеейки и обръщайки се към светското, лесно можем отново да се върнем в света, Господ отговорил на оногова, който Му казал: позволи ми, първом да отида да погребва баща си: „Остави мъртвите да погребват своите мъртъвци“** (Лук. 9:59-60)...

Едно нещо е поради високомерието си да презираме ония, които са в света; а друго нещо е, **задочно да ги принизяваме за слаби, с цел да избегнем отчаянието и да придобием надежда за спасение**. И тъй, нека чуем какво е казал Господ на юношата, който на вид всички заповеди бил изпълнил; „Още едно ти не достига: всичко, що имаш, продай и раздай на сиромаси“ (Лук. 18:22), та сам да станеш сиромах и да приемаш милостиня от другите. Ако желаем да преминем подвига (на монашеството) с пламенно усърдие, **нека всички разглеждаме внимателно, защо Господ нарекъл мъртви всички, които живеят в света, като казал някому: Остави мъртвите, т. е. миряните, умрели в светска суета, да погребват мъртвите по тяло** (Лук. 9:60)...

Това свидетелство на Христа нека бъде достатъчно да ни увери напълно в най-голямата слава на монашеското звание...

Аз съм виждал твърде много и различни растения на добродетелите, насаждани от миряни и напоявани от

пустославие като от подземно течение на нечистотата, окопавани от самохвалството, наторявани от тора на похвалите; но те скоро засъхваха, когато биваха пресадени на земя пуста, недостъпна за светски хора и лишена от вонящата влага на пустославието, защото растенията, които обичат влага, не дават плод в сухи и безводни места. **Който се е отказал от света, той е избягнал скръбта. И ако някой има пристрастие към нещо видимо, той още не се е избавил от нея**; защото как няма да се наскърбиш, лишавайки се от любим предмет?..

Нека внимаваме върху себе си, да не би, мислейки че вървим по тесния път, всъщност да блуждаем по пространния и широк. Тесният път ще ти бъде показан чрез стесняване на стомаха, всенощно бдение, умерено пиене на вода, оскъдност в хляба, чрез очистващото питие на оскърбленията, чрез получаване укори, осмивания, ругатни, **отсичане на собствената си воля**, търпение при оскърбленията безропотно понасяне на униженията и товара на досадите: когато си обиждан — да изтърпяваш мъжествено; когато си оклеветен — да понесеш без негодувание; когато си унижен — да не се гневиш; когато си осъждан — да се смиряваш; блажени са вървящите по този път, защото тяхно е Царството Небесно (Мат. 5:3—12). Никой не ще влезе в небесния чертог увенчан, ако не извърши първото, второто и третото отричане. Първото е отричане от всяко имущество, от хората и родителите; второто е отричане от своята собствена воля; третото — отхвърляне на тщеславието, което се явява след послушанието. **„Излезте из средата им и се отделете, казва Господ, и до нечисто не се допирайте“ (2 Кор. 6:17). Защото, кой от миряните е извършил някога чудо? Кой е възкресил мъртви? Кой е изгонил бесове? — Никой. Всичко това са победни почести на монасите и светът не може да ги вмести; ако би могъл, то защо**

тогава е монашеството и отдалечаването от света?

Когато след нашето отричане бесовете започнат да разпалват сърцето ни чрез спомена за родители и сродниците ни, тогава нека се въоръжим против бесовете с молитва и да си спомним живо за вечния огън, та споменът за него да угаси внезапния огън на сърцето ни. Ако някой мисли, че не е пристрастен към някакъв предмет, а като се лиши от него, се наскърбява, такъв сам себе си лъже. Млади, склонни към плътска любов и чревоугодничество, ако искат да приемат монашество, трябва да се обучават в него с голяма трезвост и внимание, като се принуждават да отбягват всякакво наслаждение и лукавство, та да не би последното да стане за тях по-лошо от първото (Мат. 12:45). Това пристанище става причина и за спасение и за беди: това знаят ония, които са преплували мисленото море. Но жалка картина е, когато спасилите се от морската бездна потънат в самото пристанище.

Стъпка втора — **Движещият се да бяга, подражавайки па Лота, а не на жена му.**

Стъпало 3

За странничеството, т. е. отстраняването от света.

Странничеството е безвъзвратно изоставяне на всичко, което в родното място ни пречи в стремежа към благочестие. Странничеството е непретенциозен нрав, незнаяна премъдрост неизявено знание, скрит живот, невидимо намерение, неразкрит помисъл, търсене на унижение, желание за притеснение, път към божествено възделение, изобилие на любов, отричане от пустославието, дълбочина на мълчанието... трябва да се пазим да не би пък отклоняването от света да не ни служи като повод за суетност. **Защото странничеството е откъсване от всичко, с намерението, да направи нашата мисъл неразделна от Бога.** Странникът е любител и вършител на непрестанен плач.

Странник е оня, който избягва всяка привързаност, както със сродниците си, така и с чуждите. Стремейки се към уединен живот, или странничество, не изчаквай да дойдат с теб и други души, обикнали света, понеже смъртният час като крадец идва неочаквано. Мнозина, опитали се да спасят заедно със себе си някои немарливи и лениви, сами заедно с другите са погивали, когато огънят на ревността у тях угасва с времето. Усетиш ли пламъка към благочестие, бягай; защото не знаеш, кога той ще угасне и ще те остави в тъмнина. Не всички ние носим отговорност за спасението на другите; защото божественият Апостол казва: „Затова, прочее, всеки от нас, братя, ще отговаря пред Бога за себе си“ (Рим. 14:12). И още: „Как ти, който учиш другиго, себе си не учиш? (Рим. 2:21). Като че ли е казал: длъжни ли сме всички да се грижим за другите не зная; а за себе си всички сме длъжни да се грижим непременно. Като странническиуваш, пази се от празноскитация и сластолюбив бяс; защото странничеството му дава повод да ни изкушава. Добро нещо е безпристрастието, а негова майка е отчуждаването от света. Отдалечилият се от всичко заради Господа не трябва вече да има никаква връзка със света, да не се окаже, че той скита за задоволяване на своите страсти. **Отдалечил се веднаж от света, повече не се докосвай до него: защото страстите лесно се връщат отново...** монахът непременно, би се изложил на опасност от своите сродници по плът. Бягай като от бич от ония места, които ти създават възможност за падение: когато не виждаме забранения плод, ние не тъй силно го и желаем...

Нека се потрудим да подражаваме на Лота, а не на жена му; защото душата, обръщайки се натам, отдето е излязла, ще се уподоби на сол, изгубила своята сила и ще стане неподвижна като стълб. **Бягай безвъзвратно от Египет; защото сърцата, които са се обърнали към него, не са видели**

Йерусалим, т. е., земята на безстрастието. Макар някои, които в началото, заради духовното младенчество, са оставили своите и успели напълно да се очистят, могат с полза да се върнат при тях, с намерението, както са спасили себе си, да спасят и някои от близките си впрочем Мойсей Боговидец, изпратен от самия Бог за спасението на едноплеменния род, **претърпял много беди в Египет, т. е. много скърби в света. По-добре да оскърбим родителите, отколкото Бога, защото Той ни е и създал и спасил; а родителите често погубват своите възлюблени (деца) и ги обричат на вечни мъки.** Странник е оня, който с благочестиво намерение навсякъде пребивава разумно, **като чужденец** **всред чужд народ.** Ние се отделяме от нашите близки от родните места не поради омраза към тях (о, не!), но избягвайки вредата, която можем да получим от тях. Както във всички добри дела, така и в това, наш учител е Сам Христос; защото виждаме, че и Той много пъти е напуснал Своите родители по плът. И когато някои казали: „Майка Ти и братята Ти Те търсят“ (Марк. 3:32), нашият благ Господ и Учител веднага показал безстрастна противност към тях, като казал: Моя майка и Мои братя са ония, които изпълняват волята на Моя Отец, „Който е на небесата“ (Мат. 12:49). Нека бъде твой баща оня; който може и желае да се потруди с тебе за сваляне бремето на твоите грехове; а майка да ти бъде умилението, което може да те умие от сквернотата; брат да ти бъде сътрудникът и съревнителят в стремежа нагоре; като неразделен съжител придобий спомена за смъртта; сърдечните въздишки да бъдат твои любими деца; раб да ти бъде твоето тяло, а приятеля придобивай всред небесните сили, които могат да ти бъдат полезни при раздялата с този живот, ако са твои приятели. Такъв е родът (родството) на ония, които търсят Господа (Пс. 23:5). **Любовта към Бога угасява любовта към родителите; а който казва, че има едната и другата, той се лъже, защото е казано: никой**

не може да слугува на двама господари (Мат. 6:24). **Не дойдох, казва Господ, да донеса, мир на земята (Мат. 10:34), т. е., мир между родителите и техните синове и братя, които желаят да Ми служат, но борба и меч, за да отдели боголюбивите от обичащите света — плътските от духовните,— славолюбивите от смиrenomъдрите.**

Защото Господ се радва на разделението и разлъчването, което става от любов към Него. Пази се, пази се, да не би от пристрастие към Твоите възлюбени роднини, всичко у тебе да се окаже обхванато от води и ти да потънеш в потопа на обичта към света. Не скланяй пред сълзите на родителите и приятелите; в противен случай вечно ще плачеш. Когато роднините те заобикалят като пчели, или по-добре казано, като оси и те оплакват: тогава незабавно обърни своите душевни очи към смъртта и към твоите дела, за да можеш да отблъснеш едната скръб чрез другата...

Отдалечавайки се от света, ние трябва да избираме за живеене места смирени, лишени от поводи за утешение и тщеславие. Ако не сторим това, значи, че действуваме : според своите страсти. Скривай благородството си и не се гордей със своята известност, за да не се окажеш по думи един, а по дела друг. Никой не се е предавал на странничество до такава степен, както оня велик мъж, който чул думите: **„Излез от твоята земя, от твой род и от дома на баща си.“** (Бит. 12:1) и при това той бил призван в чужда и варварска земя. Понякога Господ силно прославя оногова, който е станал странник по примера на този велик мъж; но макар тази слава да се дава от Бога, добре е да я отклоняваме чрез щита на смирението. Когато бесовете, а и хората ни хвалят за нашето странничество като за велик подвиг, тогава нека помислим за Оногова, Който заради нас слезе на земята като Странник и ще видим, че ние во веки веков не можем да Му се отплатим за това. **Пристрастието към когото и да е от роднините или**

чужди, е твърде вредно; то може малко по малко да ни привлече към света и съвсем да угаси огъня на нашето умиление. **Както не е възможно да гледаме с едното око към небето, а с другото към земята: така не е възможно да не се подложи на душевни бедствия оня, който с мислите и с тялото си не се е отстранил напълно от всички свои роднини и нероднини.** Добрият и благоустроен нрав се придобива с много труд и подвизи, но може в един миг да изгубим това, което сме придобили с много подвизи. Лоши беседи, светски и непристойни, развалят добрите нрави (1 Кор. 15:33). **Който след отричането си от света общува със светски хора, или живее близо до тях, той, без съмнение, или ще хлътне в техните дела и мрежи, или ще оскверни сърцето си с помисъл за тях; или, макар и да не се оскверни, но осъждайки ония, които се оскверняват, и себе си с тях ще оскверни.**

Из "Лествица" на свети Йоан Лествичник.

Вижте цялата статия: [Как да си спасим душата](#)

† ВИЖТЕ ОЩЕ

[Против ереста на новостилието](#)

[Икуменизъм в развитие - след като Б"ПЦ" напусна ССЦ](#)

[Отстъплението от вярата наречено "нов стил"](#)

[ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА](#)

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА
ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА
БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗАТА

ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО